

Jednoosobowa działalność gospodarcza a ulgi w 2024 roku

W zależności od tego, jaką stosujemy formę opodatkowania oraz jakie warunki spełniamy, przepisy dają nam możliwość skorzystania z różnego rodzaju ulg i odliczeń, gdy składamy swoje roczne zeznanie podatkowe. Zobaczmy, z jakich ulg można będzie skorzystać, gdy będziemy się rozliczać za 2024 r.

Katarzyna Rulkiewicz

Amerykanie powiadają, że nie ma w życiu nic pewnego poza śmiercią i podatkami. Cóż, jest w tym dużo racji, bo chcąc nie chcąc, każdy z nas – czy jest osobą fizyczną, czy prowadzi działalność gospodarczą – będzie musiał podatki zapłacić. Ustawodawca kształtuje jednak system podatkowy w taki sposób, aby wspierać poszczególne grupy społeczne lub działania realizujące ważny społeczny cel. Z tego powodu, w ordynacji podatkowej funkcjonuje bardzo wiele ulg i odliczeń, które mają za zadanie zmniejszyć obciążenie podatnika. Co do zasady, dzielimy je na te odliczane od dochodu (zmniejszają całą podstawę opodatkowania, a przez to obniżają całościowo kwotę podatku) lub od podatku (odliczenie od należnego podatku, zmniejszające kwotę należności podatku dochodowego). Ulgi mają jednak to do siebie, że „należą” się w zależności od spełnianych kryteriów, w tym od przyjętej formy opodatkowania.

Kwota wolna

Zacznijmy od najbardziej uniwersalnego rozwiązania, które zresztą jest przedmiotem wielu debat i politycznych obietnic. Co oznacza kwota wolna? Najprościej mówiąc – to suma, od której nie zapłacimy podatku dochodowego. Od 2022 r. wynosi ona 30 tys. zł. Oznacza to, że podatek płacimy od dochodu przekraczającego ten próg. Jeśli ktoś zarobi mniej, nie zapłaci podatku w ogóle. Natomiast w przypadku osób płacących podatek, jego ogólna roczna suma będzie pomniejszona o 3600 zł, czyli 12 proc. z 30 000 zł.

Kwota wolna przysługuje osobom, które rozliczają się według skali podatkowej: zatrudnionym na podstawie umowy o pracę, zlecenie czy umowy o dzieło. Pracownicy mają możliwość rozliczenia kwoty wolnej w trakcie roku podatkowego (trzeba złożyć u pracodawcy formularz PIT-2).

Dotyczy ona także przedsiębiorców, którzy rozliczają się według zasad ogólnych. Można samemu zdecydować, czy będzie się ją rozliczać w trakcie trwania roku, czy po jego

zakończeniu. Ważne, żeby pamiętać, że właściwie każdy przedsiębiorca rozpoczynając działalność, rozlicza się według tych zasad. Zmiana na podatek liniowy albo ryczałt musi być przez przedsiębiorcę wyraźnie zadeklarowana w odpowiednim zgłoszeniu.

Ulga dla młodych

Ma za zadanie pomóc osobom dopiero wchodzącym na rynek pracy. Zasada jest prosta: dotyczy osób, które nie ukończyły 26. roku życia. Dochody z umowy o pracę albo zlecenia, praktyk i stażów czy zasiłków macierzyńskich są zwolnione z podatku do kwoty 85 528 zł. Podatek płaci się tylko od nadwyżki. Tu jednak znacząca uwaga! Ta ulga nie obejmuje przychodów z działalności gospodarczej, a więc nie przyda się młodym przedsiębiorcom.

Ulga na dziecko

Przysługuje wyłącznie osobom rozliczającym się według skali podatkowej. Przysługuje ona tylko jednemu z rodziców. Przysługuje, jeśli:

- dochody nie przekroczyły 112 000 zł w przypadku małżeństw (sumuje się dochody małżonków) oraz rodziców samotnie wychowujących dziecko;
- dochody nie przekroczyły 56 000 zł w przypadku osób niebędących w związku małżeńskim;
- niezależnie od przychodów dla osób opiekujących się dzieckiem, np. z orzeczeniem o niepełnosprawności lub decyzją przyznającą rentę z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy.

W przypadku większej liczby dzieci limity dochodu nie obowiązują.

Ulga może wynieść od 1 112,04 zł rocznie na pierwsze i na drugie dziecko, 2000, 04 zł rocznie na trzecie i 2 700 zł na czwarte i każde kolejne dziecko. Ulga przyznawana jest rodzicom dzieci do 25. roku życia, o ile się dalej uczą oraz nie zarobiły więcej niż 19 061,28 zł.

Ulga dla dużych rodzin

Dotyczy rodzin wychowujących co najmniej czwórkę dzieci. W tym przypadku do ulgi kwalifikują się także dochody osiągane z działalności gospodarczej (jak również z tytułu umowy o pracę, zlecenia czy zasiłku macierzyńskiego). Podatku nie płaci się, jeśli zarobimy nie więcej niż 85 528 zł dla każdego z rodziców. Ważne wykluczenia dotyczą wieku dzieci. Ulga przysługuje, jeśli dziecko ma maksymalnie 18 lat lub 25, jeśli kontynuuje naukę i samo nie zarobiło więcej niż dwunastokrotność kwoty renty socjalnej

za 2023 r., czyli 19 061,28 zł. Jeśli jednak dziecko otrzymuje zasiłek pielęgnacyjny lub rentę socjalną, wiek nie ma znaczenia.

Ulga senioralna

To rozwiązanie wspierające aktywność starszych osób na rynku pracy. Przysługuje kobietom po 60. roku życia i mężczyznom po 65. roku życia. Z podatku zwolnione są przychody do kwoty 85 528 zł otrzymane z umowy o pracę, zlecenie czy działalności gospodarczej. Jednak warunkiem jest... niepobieranie emerytury z ZUS. Ulga nie przysługuje bowiem osobom, które emeryturę pobierają.

Ulga na Internet

Można z niej skorzystać, jeśli rozliczamy się według skali podatkowej lub ryczału. Warunkiem jest jednak to, że nie korzystaliśmy z ulgi w poprzednich latach. Z tego rozwiązania można skorzystać przez dwa kolejne lata, a maksymalna suma odliczenia wynosi 760 zł.

Ulga oszczędnościowa - IKZE

Pisałam już wcześniej o możliwościach oszczędzania na emeryturę, w tym o IKZE – czyli Indywidualnym Koncie Zabezpieczenia Emerytalnego. Z tego rozwiązania może skorzystać osoba rozliczająca się według skali podatkowej, podatkiem liniowym albo ryczałem, jeśli w danym roku podatkowym wpłaciła pieniądze na IKZE. Przepisy podają, ile maksymalnie możemy wpłacić. Ta suma to równocześnie maksymalna wartość ulgi do odliczenia. Rozliczając podatek za 2023, te kwoty to 8 322 zł oraz 12 483 zł dla osób prowadzących działalność pozarolniczą.

Odliczenie składek na ubezpieczenie społeczne

Osoby, które podlegają ubezpieczeniu społecznemu (czyli właściwie każdy obywatel RP), mogą skorzystać z ich odliczenia od podatku. Dotyczy to składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe. Warunkiem jest jednak to, żeby składki były faktycznie opłacone w danym roku podatkowym, a także, aby wcześniej nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodu.

Odliczenie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Przepisy dotyczące składki zdrowotnej są w tej chwili przedmiotem gorących debat. Jednak na dzień, w którym piszę ten tekst, faktycznie opłacone składki na ubezpieczenie zdrowotne mogą odliczyć osoby prowadzące działalność gospodarczą opodatkowaną według podatku liniowego, ryczału lub karty podatkowej.

W przypadku podatku liniowego składki można wybrać: zaliczyć składki do kosztów uzyskania przychodu lub odliczyć od dochodu. Za 2023 r. łączna wysokość odliczonych składek nie mogła przekroczyć 10 200 zł.

W przypadku korzystania z ryczału, od przychodu można odliczyć jedną drugą składek zdrowotnych. A dla karty podatkowej można obniżyć podatek o równowartość 19 proc. zapłaconej składki zdrowotnej.

Ulga na terminal płatniczy

To chyba jedno z najciekawszych rozwiązań wspierających obrót bezgotówkowy. Może z niej skorzystać każdy prowadzący działalność gospodarczą opodatkowaną według skali, podatku liniowego lub ryczału. Jest to ulga na zakup i wprowadzenie terminala, które to koszty można ponownie odliczyć, nawet jeśli uwzględniliśmy je już w kosztach uzyskania przychodów, w tym amortyzacyjnych. Ma jednak limity: 2 500 zł, jeśli działalność nie jest zobowiązana do prowadzenia ewidencji sprzedaży na rzecz osób fizycznych z wykorzystaniem kasy fiskalnej lub 1000 zł we wszystkich innych przypadkach.

Ulga na robotyzację

Dotyczy przedsiębiorców rozliczających się skalą podatkową lub podatkiem liniowym, jeśli w swojej firmie ponieśli wydatki na robotyzację. Można rozliczyć nawet 150 proc. kosztów. Dotyczy ona kosztów poniesionych w latach 2022–2026.

Ulga marketingowa

Mogą z niej skorzystać przedsiębiorstwa rozliczające się skalą podatkową lub podatkiem liniowym, które poniosły koszty na rzecz poszerzania działalności. Zalicza się do tego, np. udział w targach czy inne działania marketingowo-promocyjne. Dzięki tej uldze można rozliczyć 200 proc. poniesionych kosztów, a więc 100 proc. jako koszt uzyskania przychodu oraz 100 proc. jako odliczenie w ramach ulgi. Maksymalne możliwe odliczenie to 1 mln zł.

Ulga na inwestycję

Jeśli w danym roku ponieśliśmy wydatki związane z nabyciem udziałów w alternatywnej spółce inwestycyjnej lub kapitałowej i rozliczamy się skalą podatkową lub podatkiem liniowym, możemy skorzystać z tej ulgi. Można rozliczyć połowę wydatków na nabycie akcji.

Ulga na złe długi

Mówiąc najprościej, jest to ulga, która chroni przedsiębiorców (częściowo, bo straty są przecież potencjalnie dużo większe) przed niewypłacalnymi nabywcami. Jeśli w danym roku podatkowym mamy nierozliczone należności, od których terminu płatności minęło co najmniej 90 dni, to możemy skorzystać z ulgi. I odwrotnie – jeśli to my zalegamy z płatnością dłużej niż 90 dni od daty z faktury, to musimy zwiększyć własną podstawę opodatkowania o wysokość niespłaconego zobowiązania.

Panaceum 4/2024